

Anti-amerikanismen

Res västerut, unge man – den maningen var något av ett levande begrepp för 50-talets ungdom, såväl i Sverige som utomlands. Efter segern i andra världskriget låg det något av ett förklarat skimmer över den stora demokratin i väster, som med sina trupper och sin stora industripotential bidragit till att besegra Hitler och rädda Europa. Förenta Staternas styrka och storsinhet manifesterades också i den fredstida Marshall-hjälpen.

Så kom det röda 60-talet med dess många vänsterrörelser. Socialismen blev på modet och Vietnam-kriget grep sinena. En pyrande anti-amerikanism hos de vänster-radikala kretsarna i Europa fick näring. Inte minst i Sverige kom kritiken av USA till starka uttryck. Anti-amerikanismen som intellektuell och politisk hållning fick officiell sanktion genom Olof Palmes uttalanden.

Efter Vietnam-krigets slut mattades så kritiken och kanske också intresset för amerikanska förhållanden. Ett och annat USA-vänligt eller USA-neutralt program slank igenom i massmedia och Förenta Staterna slapp att vara den stora boven i alla sammanhang.

Utvecklingen i vår omvärld har inte heller riktigt kommit att stämma med den världsbild som 60-talets radikaler tillägnat sig. Vågorna av båtflyktingar har berättat om repression och förtryck i det kommunistiska Vietnam. Kampuchea har invaderats av en vietnamesisk armé. Idoldyrkan av Cuba har något mattats bla på grund av de cubanska äventyren i Afrika. Invasionen i Afghanistan och utvecklingen

i Polen har ytterligare avslöjat den socialistiska verkligheten.

Inte minst mot den här bakgrunden är det beklämmande att behöva konstatera hur valet av Reagan till president i USA tycks ha fått anti-amerikanismen att på nytt flamma upp i Sverige. Är oviljan mot det kapitalistiska Förenta Staterna så djupt förankrad hos den svenska vänstern att man hela tiden söker nya anledningar att förklena, förringa och svartmåla? Kommentarer kring presidentvalet präglades av en glädje över att nu äntligen skulle massmedia och debattörer kunna återuppta diskussionen om Förenta Staterna som en reaktionär, militaristisk stat.

USA har sina fel och förtjänster på samma sätt som andra nationer. Men en svensk demokrat, som vill främja en utveckling i fred, frihet och demokrati, kan inte blunda för det faktum att USA är jordens största demokrati och gör avsevärda uppoffringar för att upprätthålla ett försvar i syfte att begränsa den kommunistiska diktaturens utbredning.

Sverige avser att självt försvara sitt territorium i händelse av angrepp. Men hela vårt tänkande om vår relativt starka försvarsmakt bygger på teorin att stormakterna i händelse av konflikt endast kan avdela begränsade styrkor för aktioner i vårt område. De är så att säga bundna av varandra.

Vår fred och frihet är på så sätt beroende av amerikanska försvarsansträngningar. Kanske borde svenska vänsterdebattörer någon gång betänka att det fria ordets försvarare finns i väst och inte i öst.